

EDITORIAL

Armadong rebolusyon ang tinuod nga solusyon

Ginabutyag sa nagharing sistema ang kaugalingon niining kadunot sa gakahitabo karong reaksyunaryong eleksyon. Sa miaging mga bulan sa kampanya para sa piniliay sa senado, kongreso ug mga lokal nga gubyerno, nasaksihan sa katawhan kung giunsa pagdomina sa mga dinastiya ug partidong nagarepresenta sa interes sa mga langyawng imperyalista ug pipila ug dili sa mayorya sa katawhan ang eleksyon sa Pilipinas.

Ang eleksyong 2025 giharian sa pinakadunot nga mga paksyon sa nagharing hut-ong: sa mga Marcos ug Duterte, nga parehong notoryus sa korapsyon, pagpanumpo ug pagpangdaugdaug sa katawhan, ug sa pagsunud-sunod sa mga dikta sa langyawng imperyalista. Nagbangi sila karon sa gahum sa tumong nga palapdon ang ilang bahandi ug burukratikong pribilehiyo, ug makali-

kay sa mga tulubagon sa mga krimen nila sa katawhan.

Gusto sa paksyong Marcos nga harian ang kongreso, senado ug mga LGU aron labaw pang pahugton ang kontrol sa poder ug mugnaon ang kundisyon alang sa pagpalapad sa gahum sa ilang dinastiya lapas sa 2028. Ang pagpaprisko kang Duterte sa International Criminal Court kung asa ginataral siya sa mga krimen batok sa katawhan gi-hatagag dalan ni Marcos sa pagsulay nga idiskaril ang mga karibal niya sa pulitika. Subsub ang pakulo ug gimik sa rehimeng Marcos aron ma-

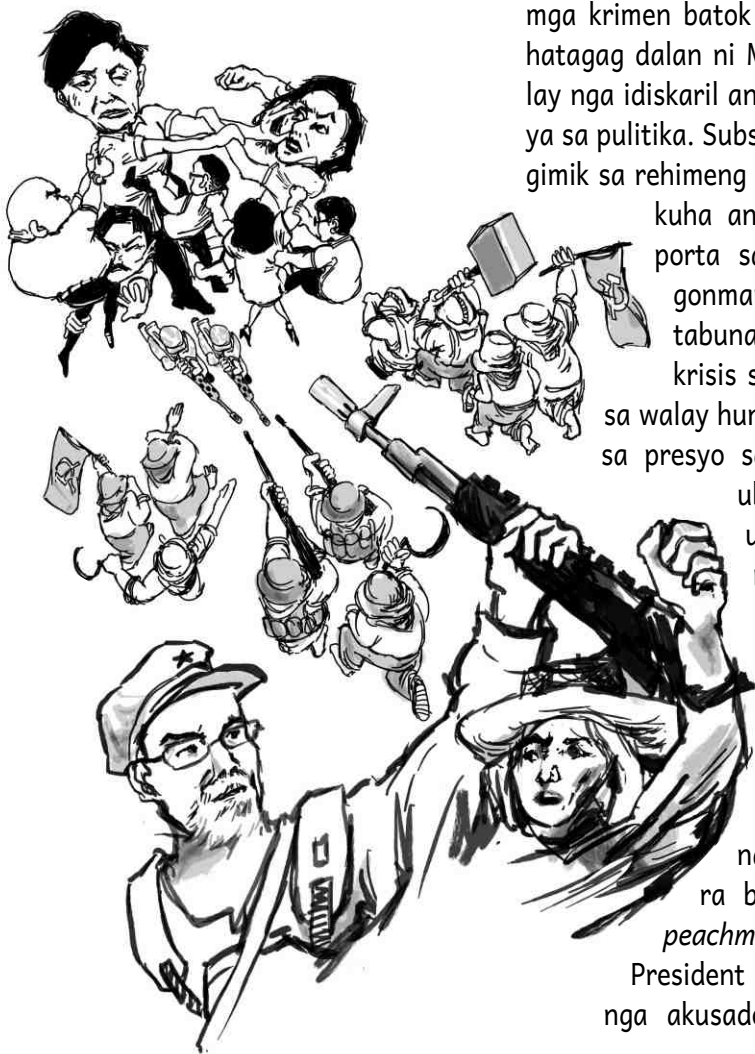
kuha ang lapad nga suporta sa katawhan. Ingonman, pakyas kining tabunan ang grabeng krisis sa kalisud tungod sa walay hunong nga pagsaka sa presyo sa mga palaliton, ubos nga suhulan ug kawalay panginabuhian.

Giapas sa mga Duterte nga masulod ang igong ihap sa ilang mga alipures sa Senado, nag-una para babagan ang *impeachment* kang Vice President Sara Duterte, nga akusado sa maanom-

yang paggasto sa gatusan ka milyong pisong badyet sa gubyerno. Aron maagni ang simpatya sa katawhan, ginapagawas nila nga sila mga biktima sa pulitikanhong pagpanumpo ni Marcos. Apan pakyas sila nga paphaon ang lab-as nga panumduman sa masa sa malukpanong kabangis ug pag-antus ilalum sa miaging rehimen ug tabunan ang singgit sa katawhan alang sa hutisya sa tanang biktima sa pasistang mga krimen sa tiranong si Duterte.

Ginapakita sa dominasyon sa duha ka dunot nga paksyon sa eleksyong 2025 ang talamayon nga eleksyon ilalum sa semikolonyal ug semipyudal nga sistema sa Pilipinas. Lumba kini sa pipila ka gamhanan. Walay tinuod nga espasyo ang pagsalmot sa masang dinaugdaug ug pinahimuslan. Ginapagawas nga demokratiko ang eleksyon, bisan ang tinuod, para lamang kini sa mga burukrata-kapitalista, mga burgesyakumprador ug agalong yutaan.

Sa milabayng mga bulan, milanog ang pagsalmot sa mga demokratiko, progresibo ug makinasnong kandidato ug partido sa eleksyon sa senado ug kongreso. Gidala nila sa kampanyang eleksyon ang mga panawagan alang sa makabuhing suhulan ug sweldo, tinuod nga reporma sa yuta, pagpaubos sa presyo sa mga palaliton, libreng serbisyong panglawas ug edukasyon, trabaho, katungod, kagawasan ug uban pang pangayo sa katawhan. Naggikan ang mayorya kanila sa han-ay sa mga mag-uuma ug mamumuo, mga kabus-sa-kasyudaran, mangingisda, drayber ug uban

pang nilupigang sektor.

Sukwahi kanila ang mga reaksyunaryong pulitiko nga nagpabungul-bungol sa mga singgit sa katawhan. Kung magpakaaron-ingnon mang maka-masa, hangtud eleksyon lang. Gamit ang ilang dakung bahandi, gidominahan na usab nila karon ang sistemang *party-list* ug gihikawan og espasyo ang mga partidong tinuod nga nagarepresenta sa kabus nga sektor sa katilingban.

Gatasan ka milyong piso ang gigasto nila alang sa mga adbertisment sa radyo ug telebisyon, aron lukupon ang mga pader ug poste sa ilang mga poster ug mamudmod og mga sanina nga adunay nawong ug pangalan nila. Dungan niini, daw mga ulod nga mitunga ang mga sarbey aron impluwensyahan ang hunahuna sa katawhan. Inubanan kini sa paggamit sa mga binayrang impluwenser sa *social media* aron iduso ang diskurso pabor sa interes sa mga pulitiko o partido. Gatasan ka milyong piso ang siguradong mobaha pa samtang nagkaduul ang mismong adlaw sa eleksyon aron ipamalit og boto.

Walag too ang mga kaso sa pagpatay ug kabangis sa mga magkaaway nga pulitiko sa lain-laing bahin sa nasud. Kabangis usab sa

estado ang gigamit sa mga ahente sa militar, pulis ug NTF-Elcac aron pig-oton ang mga progresibong kandidato ug partido, sa porma sa pagpaniktik, pagpasaka og hinimuhimong kaso, pag-aresto ug pagpriso, ug pagpanghadlok ngadto sa ilang mga pwersa ug tigsuporta.

Siguradong subling pagagamiton sa nakalingkod sa gahum ang dekompyuter nga pag-ihap sa mga boto aron mopabor kanila ang resulta sa eleksyon. Maong nagkaku-sog ang panawagan alang sa manumanong pag-ihap sa boto nga maghatag unta og dakung kasiguruhan nga tukmang maihap ang mga boto. Ingonman, padayon kining ginabalewala sa Comelec. Gibanabanang dakung ihap sa mga migranteng mamumuong Pilipino ang wala makabotar sa qihimong *online voting*.

Asaman sa paksyong Marcos o Duterte ang modaug sa umalabot nga eleksyon, siguradong padayon ug labaw nga mopaspas ang pagkadunot sa reaksyunaryong estado, atubangan sa walay kasulbarang krisis sa nagharing sistema. Padayon kining magpatuman sa mga programa ug balaod nga pabor sa interes sa imperyalismong US, sa dagkung langyawng kumpanya ug sa mga nagharing hut-onq, nga

magdala og labawng pag-antus sa katawhan. Siguradong mograbe pa ang korapsyon sa pagbawi sa mga burukrata-kapitalista sa gatusan ka milyong gipuhunan nila sa eleksyon.

Kinahanglang padayon nga paglig-onon ang solidong organisadong han-ay sa katawhang Pilipino ug magpursigi sa dalan sa militanteng pagsukol, ilabina sa pag-atubang sa dakung pakigbisog sa umalabot nga mga bulan ug tuig, lakip ang pag-abli sa pagdungog sa Senado kalabot sa *impeachment* ni Sara Duterte ug pagtaral kang Rodrigo Duterte sa ICC, ingonman batok sa nagkagrabeng interbensyong militar sa US sa Pilipinas ug pagpanulsol niini og gubat kontra sa China, sa pagpakaitoy ni Marcos, sa anti-katawhan ug paantus nga palisiya, korapsyon, kainutil ug pasistang pagpanumpo ug pag-atake sa rehimeng Marcos sa katawhan.

Sa miaging mga bulan, daghan na usab kaayo ang nahigmata sa kadunot sa reaksyunaryong eleksyon ug mini nga demokrasya ilalum sa nagharing sistema. Ginapakita niini sa katawhan nga tinuod gyud nga rebolusyonaryong kausaban ang solusyon sa mga pundamental nga problema sa katawhan. Padayon nga nagkakusog ug nagkalapad ang National Democratic Front ug tanang alyado niining organisasyon, ug ginahimo ang tanang makaya aron motabang sa pagpakusog sa Bagong Hukbong Bayan ug pagpaasdang sa armadong pakiqbisog.

Sa kabanikanhan, padayon nga nakalahutay ug nakapakusog ang BHB taliwala sa walay hunong ug brutal nga gubat sa pagpanumpo sa rehimeng Marcos. Padayon nga ginapalalum ug ginapalapad sa BHB ang koneksyon niini sa masang mag-uuma aron iaslang ang ilang mga anti-imperyalista, anti-pasista ug antipiyudal nga pakigbisog, pakusgon ang ilang mga organisyong masa, ug ilunsad ang mayang mga taktikal nga opensiba. Sa giya sa Partido ug sa kalihukang pagtul-id, siguradong padayon nga baktason sa gubat sa katawhan ang dalan sa pag-abante.

 ANG Bayan Bolyum LVI Ihap 9 Mayo 7, 2025 Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.	Unod <table> <tr> <td>Editorial: Armadong rebolusyon ang tinuod nga</td> <td></td> </tr> <tr> <td>solusyon</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>₱1,200 makabuhing suhulan <i>nationwide</i></td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Kahimtang sa mga mamumuo sa ST</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Kabankalan 7, maayong anak sa Negros Island</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Ika-52 nga anibersaryo sa NDFP, gisaulog</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Ang dili mapalong nga suporta sa masa</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Bag-ong kumand sa AFP, pwera sa US sa Pilipinas</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Sa mubong pagkasulti</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Doktrinang CVE sa US, gigamit sa NTF-Elcac</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Mga protesta</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Duha ka lider-masa sa ST, gidagit</td> <td>10</td> </tr> </table>	Editorial: Armadong rebolusyon ang tinuod nga		solusyon	1	₱1,200 makabuhing suhulan <i>nationwide</i>	3	Kahimtang sa mga mamumuo sa ST	4	Kabankalan 7, maayong anak sa Negros Island	5	Ika-52 nga anibersaryo sa NDFP, gisaulog	5	Ang dili mapalong nga suporta sa masa	6	Bag-ong kumand sa AFP, pwera sa US sa Pilipinas	7	Sa mubong pagkasulti	8	Doktrinang CVE sa US, gigamit sa NTF-Elcac	9	Mga protesta	9	Duha ka lider-masa sa ST, gidagit	10
Editorial: Armadong rebolusyon ang tinuod nga																									
solusyon	1																								
₱1,200 makabuhing suhulan <i>nationwide</i>	3																								
Kahimtang sa mga mamumuo sa ST	4																								
Kabankalan 7, maayong anak sa Negros Island	5																								
Ika-52 nga anibersaryo sa NDFP, gisaulog	5																								
Ang dili mapalong nga suporta sa masa	6																								
Bag-ong kumand sa AFP, pwera sa US sa Pilipinas	7																								
Sa mubong pagkasulti	8																								
Doktrinang CVE sa US, gigamit sa NTF-Elcac	9																								
Mga protesta	9																								
Duha ka lider-masa sa ST, gidagit	10																								
Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas																									
 ang.bayan@cpp.ph																									

₱1,200 makabuhing suhulan *nationwide*, panawagan sa Mayo 1

Kapin 7,000 ka mamumuo, uban ang kabatan-onan ug uban pang demokratikong sektor, ang nagmartsa padulong sa Mendiola sa Maynila niadtong Mayo 1, Adlaw sa Pamuo. Nanawagan sila nga patas-an ang suhulan sa makabuhi nga ang-ang sa tibuok nasud. Adunay susamang mga protesta ang mga mamumuo sa mga syudad sa Baguio, Angeles, Calamba, Naga, Cebu, Iloilo, Roxas, Bacolod, ug Davao, ug sa lungsod sa Rosario sa Cavite.

Matud sa mga mamumuo, angayan lamang nga patas-an ang minimum nga suhulan sa makabuhing ang-ang nga ₱1,200 tungod sa nagkataas nga gasto sa panimuyo ug pipila ka dekada nang gipugngang pagsaka sa suhulan. Sa karon, anaa sa 36% hangtud 54% ang gakahawat nga suhulan sa mga mamumuo kumpara sa ilang panginahanglan. Giduso nilang bungkagon ang mga *regional wage board* nga nagahatag og sinsilyong pagtaas. Panawagan usab nila ang pagtapos sa kontraktwalisasyon ug pagpanalipud sa katungod sa unyon, lakip ang katungod sa pag-organisa ug kolektibong pakignegosasyon.

₱200 *across-the-board*

Dungan sa panawagan sa makabuhing suhulan, giduso sa National Wage Coalition (NWC) ang pagbalaod sa ₱200 dugang-suhulan aron hinanaling mahatagan og alibyu ang mga mamumuo. Ginaduso sa koalisyon ang sugyot atubangan sa pipila ka tuig na nga pagbalewala sa mga sugyot nga dugang-suhulan sa Kongreso ug Senado. Kung maaprubahan, kini ang unang nasudnong pagtaas sa suhulan nga ipaagi sa balaod sa miaging 36 ka tuig. Gilangkuban ang NWC sa 30 ka mga sentro sa pamuo, lakip ang KMU.

Sama sa gidahum, gisubli lamang ni Ferdinand Marcos ang tubag nga “tun-an” ang sugyot. Sukwahi kini sa kapaspas sa pag-aprubas sa rehimen sa kamanduang ehekutibo nga nagdugang og ₱200 sa inadlawang alawans sa mga sundalo

ug pulis karong tuiga.

Diskriminasyon sa suhulan sa kabanikanhan

Makabuhi nga suhulan usab ang panawagan sa mga mamumuo sa agrikultura sa Adlaw sa Pamuo. Matud sa Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura (UMA), kung ubos ang suhulan sa kasyudaran, mas ubos ang suhulan sa mga mamumuong-panguma bisan sa mahinungdanong papel nila sa produksyon sa pagkaon.

Daw mga “third class citizen” o ubos nga klaseng mga tawo ang mga mamumuo sa kabanikanhan, matud sa UMA. Sa Eastern Visayas, pananglitan, anaa sa ₱390 lamang ang suhulan sa mga mamumuo sa agrikultura, nga 32.5% lamang sa makabuhi nga suhulan. Sa Negros, kung asa makita ang dagkung asyenda, liboan ka mga mamumuong-pangma ang nahikot sa sistema sa pakyawan nga mas ubos pa sa gitakdang minimum nga suhulan ang gakahawat alang sa mga mamumuo sa agrikultura.

Dugang sa ubos kaayong suhulan, nag-atubang usab sila sa dilimakitawhanon ug peligrosong mga kundisyon sa trabaho. Sagad silang na-ekspos sa makahilong mga kemikal, grabeng init sa adlaw ug uban pang sitwasyong makadaut sa ilang panglawas.

Hagit sa mga mamumuong Pilipino

Sa pamahayag sa Partido Ko-

munista ng Pilipinas sa Adlaw sa Pamuo, giawhag niini ang mamumuong Pilipino nga maghiusa ug moli-hok aron magsilbing lig-ong dugukan, lapad nga pwersa ug lider sa pakigbisog sa katawhang Pilipino alang sa nasudnon ug katilingbanong paglingkawas.

Kinahanglan nilang iasdag ang militanteng mga pakigbisog sa unyon aron ipanghingusog ang makabuhi nga suhulan, ug panalipdan ang demokratikong interes ug kaayuhan sa mga mamumuo, matud niini. Kinahanglan nilang gunitan ug gamiton ang welga isip armas sa ilang mga ekonomikanhon ug pulitikanhong pakigbisog.

Matud sa Partido, kinahanglang ibutang sa mga mamumuong Pilipino ang ilang han-ay sa unahan sa mga pakigbisog sa katawhan, lakip ang pagbatok sa korapsyon sa nagharing rehimen, mga pasistang krimen, walay hunong nga pagsaka sa presyo sa mga palaliton ug walay puas nga importasyon sa bugas. Kinahanglan nilang palanugon ang panawagan alang sa tinuod nga reporma sa yuta ug nasudnong industriyalisasyon ug nasudnong demokrasya.

Kinahanglan usab nga suklan ang Balikatan ug mga *war games* nga pagpanghulhog og gubat sa US ug ang pagpakaitoy sa rehimen ng Marcos sa iyang imperyalistang amo. Nanawagan usab kini sa mga mamumuong Pilipino nga ipakita ang pakighiusa sa katawhang Palestino batok sa henosidyo sa Zionistang estado sa Israel.

AB

Kahimtang sa mga mamumuo sa Southern Tagalog

Makaplagan ang pinakadakung ihap sa mga mamumuong Pilipino sa Southern Tagalog. Sa kinatibuk-an, 18% sa tibuok pwersa sa pamuo sa nasud ang anaa sa rehiyon. Ikaduha dinhi ang National Capital Region kung asa 10.4 milyon ang mga mamumuo. Nakakonsentra sa Calabarzon ang 12.1 milyon sa 14.2 milyong pwersa sa pamuo sa rehiyon.

Wala pay labot dinhi ang hiwala ginaila sa estado nga pwersa sa pamuo sama sa mga asawa sa panimalay, retirado, *out-of-school youth*, nakagradweyt apan walay trabaho, may kabilanggan, ug mga wala nangita og trabaho sulod sa unum ka bulan. Sa pinakaulahing sarbey sa reaksyunaryong estado, ang “labor force participation rate” o porsyento sa populasyong edad 15 pataas nga lakip sa pwersa sa pamuo 64.8% lamang sa Calabarzon ug 64.2% sa Mimaropa.

Sa mga adunay trabaho, 1/3 ang nakategoryang *self-employed* o nag-empleyo sa kaugalingon. Gawas dinhi, adunay 7% gilakip sa employed apan walay sweldo o wala ginabayaran ang pagtrabaho. Kung i-usa ang duha ka kategorya, 35% kini sa pwersa sa pamuo nga mikabat og 3.2 milyon sa tibuok rehiyon. Kung idugang kini sa upisyal nga ihap sa walay trabaho, mokabat sa 3.7 milyon ang walay pormal nga panginabuhian sa han-ay sa 9.2 milyong pwersa sa pamuo sa Southern Tagalog. Dugang kanila ang 1.4 milyong mamumuo nga *underemployed* o kulang sa trabaho.

Ubos nga suhulan

Ang mamumuo sa rehiyon naglangkub sa 64% sa pwersa sa pamuo nga adunay trabaho. Anaa sa pribadong kumpanya ang 4.4 milyon, samtang empleyado sa gubyrno ang 777,000.

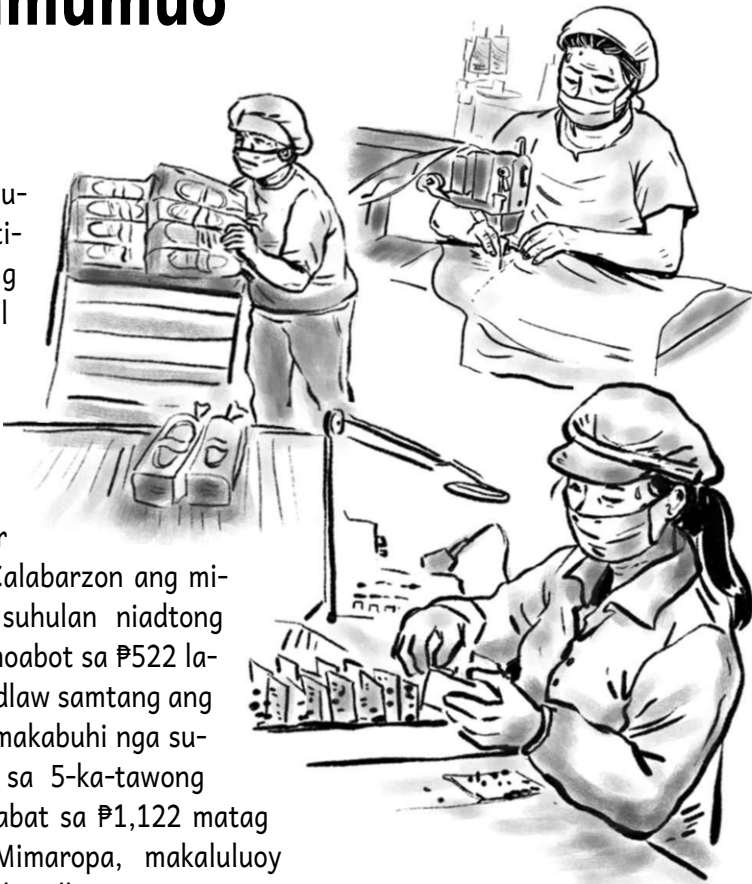
Ubos kaayo ug dili makabuhi sa pamilya ang suhol nga ginabayad sa kapitalista ug burukrata-kapitalista sa mga mamumuo, sa pribado man o

sa sektor publiko. Sa Calabarzon ang minimum nga suhulan niadtong Mayo 2024 moabot sa ₱522 lamang kada adlaw samtang ang gitakda nga makabuhi nga suhulan alang sa 5-ka-tawong pamilya mokabat sa ₱1,122 matag adlaw. Sa Mimaropa, makaluluoy nga ₱352 kada adlaw ang minimum na suhulan niadtong Marso 2024, layo sa gitakdang makabuhi nga suhulan alang sa 5-ka-tawong pamilya nga ₱1,213. Daw palisiya sa reaksyunaryong gubyrno ang dili maki-tawhanong kita sa mamumuo.

Milyun-milyon ang mga mamumuo apan gamay lang ang organisado sa mga unyon nga nag-unang organisasyon nga magaaslang sa ilang katungod sa makatarunganong suhulan. Sa rekord niadtong 2021-2022, sa 34,543 kumpanya sa nasud nga adunay 20 pataas ka mamumuo, 1,464 kumpanya o 4.2% lamang ang adunay rehistradong unyon. Mas gamay kini sa kanhing 6.3% niadtong 2018.

Terorismo ang tubag sa rehimen sa pagsukol sa hut-ong mamumuo

Ang kanhing pasistang pagpangumpo sa pag-union sa mga mamumuo gilabwan pa sa dayag nga terorismo sa estado pinaagi sa pagbalaod sa Anti-Terrorism Law. Ang reaksyunaryong estado ang naghimo og terorismo sa yanong katawhan ilabina batok sa mga mamumuo, aktibista, mga tawong adunay makatarunganong adbokasiya ug mga kritiko sa gubyrno. Kaylap nga ginagamit sa mga militar, pulis ug

ahensya sa estado sama sa NTF-Elcac ang *Red-tagging* nga nagapuntirya sa lider ug aktibistang myembro sa unyon. Pagpangandam kini aron ipatuman ang pagpatay, pagdagit ug pagwala kanila. Nabantog nga pananglitan niini ang operasyon sa PNP-Calabarzon nga gitawag og Bloody Sunday niadtong Marso 7, 2021 nga mipatay sa siyam ka lider ug organisador lakip ang lider-mamumuong si Manny Asuncion. Human ang pipila ka semana, gipatay usab si Dandy Miguel, presidente sa unyon sa Fuji Electronics sa Laguna.

Niadtong sayong bahin sa 2023, usa ka delegasyon sa International Labour Organization (ILO) ang naghimo og imbestigasyon sa kahimtang sa mga unyon ug gikundena ang panghunahuna sa reaksyunaryong gubyrno nga kanunay ginilambigit ang unyonismo sa komunismo. Gikan 2016, 76 ka unyonista ug organisador ang natahong gipatay sa mga pwersang pangseguridad sa estado. Bisan human ang misyon sa ILO sa nasud, upat pa ka mga unyonista ang nataho nga gipatay.

Gikan sa Kalatas, Mayo 2025.

AB

Kabankalan 7, mga maayong anak sa Negros Island

Gipasidunggan sa Partido Komunista ng Pilipinas ug Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Negros Island (Apolinario Gatmaitan Command) ang pito ka Pulang manggugubat nga napatay sa "overkill" nga armadong operasyon sa Armed Forces of the Philippines (AFP) niadtong Abril 27 sa buntag sa Barangay Tapi, Kabankalan City, Negros Occidental. Namatay ang Kabankalan 7 samtang nagpatuman sa ilang bulawanong buluhaton sa padayon nga pagpalambo sa armadong pakigbisog, pagpalapad sa baseng masa ug agraryong rebolusyon sa isla.

Ang pito ka namartir mao sila Reniel Locsin Cellon (Ka Randy), Mary Jane Magquilat (Ka Shonie), Charity Amacan (Ka Mayang), Johnrey Mejares (Ka Jai), Glenda Tinio Mejares (Ka Glendyl), Ka Pitong, ug Dee Supelanas (Ka Dahlia). Si Supelanas kanhing lider estudyante sa UP-Cebu. Tulo sa mga martir mga *senior citizen* ug adunay mga kabilinggan sa panglawas nga nakapalisod sa ilang paglihok.

Niadtong Abril 29, nagtapok ug nag-ugbok og kandila ang mga kabatan-onan sa University of the Philippines (UP)-Cebu aron pasidunggan si Supelanas. Sa wala pa siya nahimong Pulang manggugubat, si Supelanas usa ka aktibista ug lider-estudyante nga nangulo sa mga kampanya alang sa edukasyon, katilingbanong serbisyo, demokratikong katungod, ug pagbatok sa tiranya ug pasismo.

Nagpadayag og simpatiya ang Partido ug BHB-Negros Island sa mga pamilya, higala, ug kauban sa Kabankalan 7. "Samtang nagbangutan, gamiton kini nga higa-yon aron labaw pang palig-onon ang rebolusyonaryong diwa isip pamaagi sa pag-angkon og hustisya alang sa atong mga martir," matud ni Ka Marco Valbuena, upisyal sa impormasyon sa Partido.

Gisaway usab ni Valbuena ang pagpasipala sa National Task Force-Elcac ug AFP sa dungog ni Supelanas. Ginapakaylap sa pwersa sa estado nga siya "biktima sa manipulasyon" sa Partido ug BHB, bisan pa sa kamatuoran nga liboan ka kabatan-onan na ang misalmot ug mosalmot pa sa rebolusyonaryong kalihukan tungod sa ilang gugma sa nasud.

Samtang ang grupo sa tawhanong katungod nga Kapatid nanawagan og imbestigasyon sa pagpatay sa Kabankalan 7, nagduhaduha sila kung "tinuod ba nga engkwentro sa militar ang nahitabo o tinuyo nga pagpatay." Nagduda ang grupo nga wala'y bisan usa nga nakaluwas sa pito ka Pulang manggugubat.

Matud niini, labaw nga mas kusog ug superyor ang armas ug pwersa sa AFP kumpara sa mga Pulang manggugubat, apan nganong wala na lang sila gi-aresto? "Nganong wala ni usa kanila—o bisan tanan sila—giaresto ug gipasang-atan og kaso? Aron mahimong mga bilanggong pulitikal imbis nga patyon dayon?" AB

Ika-52 nga anibersaryo sa NDFP, gisaulog

DALA ANG MGA bandera sa National Democratic Front (NDF) ug sa mga kaalyadong organisasyon niini, naglunsad og raling pinakilab ang gatusan ka mga myembro sa lain-laing rebolusyonaryong grupo sa Divisoria sa Maynila niadtong Abril 29 aron saulugon ang anibersaryo sa NDFP. Ang ilang panawagan: "Armadong rebolusyon ang tinuod nga solusyon!" Gisaulog sa NDFP ang ika-52 nga anibersaryo niini niadtong Abril 24.

Nagsab-it og mga istrimer ang Christians for National Liberation (CNL) ug Revolutionary Council of Trade Unions (RCTU) duul sa Malacañang uban sa panawagan sa pagpaasdang sa rebolusyon.

Sumala kang Elias Dipasupil, pangkinatibuk-ang kalihim sa NDFP, ang NDFP mao ang organisasyon sa nagkahiusang prente para sa rebolusyonaryong armadong pakigbisog. "Samtang giila ang lain-laing porma sa pakigbisog, ginasuportahan sa NDFP ang armadong pakigbisog isip nag-unang porma aron mabungkag ang dunot nga semikolonyal ug semipiyudal nga sistema samtang hinay-hinay ug padayon nga ginatukod ang bag-ong sistema pinaagi sa pagpalambo sa mga organo sa pulitikanhong gahum sa kabaryohan."

Giawhag niya ang mga alyadong organisasyon nga magpalapad ug magpakusog. "Sa kasamtangang kalibutanon ug nasudnong krisis, gikinahanglan kaayo ang mga organisasyong masa alang sa pakigbisog sa katawhang Pilipino batok sa pagpanglupig ug pagpahimulos, ug sa pagtukod sa katilingbang angay kanila, nga nag-alagad sa ilang mga interes," matud pa niya.

Gitimbaya sa lain-laing mga organisasyon gikan sa rehiyonal hangtud nasudnong ang-ang, ug mga partido sa gawas sa nasud ang anibersaryo sa NDF. Lakip dinhi ang PKP, BHB, mga balangay sa NDF sa Southern Tagalog ug Ilocos, NDF-Palawan, NDF-International, Liga ng Agham para sa Bayan, Makabayang Kilusan ng Bagong Kababaihan, RCTU, Kabataang Makabayan ug KM-Southern Tagalog, Compatriots, CNL ug Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid.

Gitimbaya usab ang NDF sa Friends of the Filipino People in Struggles (FFPS) ug sa mga balangay ug organisasyon niini. Naglunsad ang FFPS og mga kalihukan ug panagtapok sa lain-laing nasud niadtong Abril 26 isip pagsaulog. Nagpadangat usab og mga pagtimbaya ang International Bureau sa Partido Komunista sa Turkey (TKP-ML) ug Cairde na Filipínigh Committee sa Anti-Imperialist Action Ireland.

Ang dili mapalong nga suporta sa masa

Salumsom na dihang giadtoan sa mga kauban ang usa ka kalapaw o payag sa mag-uway nga si Mang Nestor (dili niya tinuod nga pangalan) sa kalsada sa Ilagan-Divilacan Road. Naa kini sa kilid sa dalan maong ilang gihulat nga mosalop ang adlaw ayha sila moadto.

"Maayong gabii!" pag-abi-abi sa kauban uban sa abot-dunggan nga pahiyum. Wala pa gani siya makasulod sa payag, dali dayon siyang mihagulhol ug "Kadua!" lamang ang iyang nasangpit samtang padayon sa paghilak. Minaug si Mang Nestor ug giduul ang mga kauban ug hugot silang gigakos. "Dugay na mo wala makabisita. Dugay na mi naghulat ninyo," malipayong saysay niya samtang giimbatar ang mga kauban sulod sa payag.

Si Mang Nestor usa sa mga nasudnong minoryang Agay sa Kadas (dili tinuod nga ngalan sa lugar) nga giilugan og yuta sa ngalan sa pekeng reporestasyon nga Enhanced National Greening Program (ENGP). Dili na siya makakaingin tungod sa pagdili sa DENR. Sama sa tanang nasudnong minorya nga gihikawan sa yutang kabilin, wala siyay kaugalingong yuta maong pagpanguway ang nahimong panginabuhian nilang magtiayon. Bisan pa man sa kakapoy sa pagpanguway, gamay pa gihapon ang ilang kita aron masuportahan ang adlaw-adlaw nga panginahanglan sa pamilya.

"Wala ko naka-eskwela. Dili ko kahibalo mobasa, mosulat ug moihip pero kugi ko magtrabaho. Apan bisan og grabe na ang hagonamo sa akong asawa sa pagpanguway, pirmi gihapon kami pit-os ug kasagaran lugi kay daghan kaayo ang ginakibhang sa among boss (sa pagpanguway)," paambit ni Mang Nestor samtang gitunulan ang mga kauban og init nga kape. "Busa malipayon kaayo ko nga nakabalik na mo diri sa amo mga kauban," mapa-

hiyumon niyang sulti.

Kumplekado ang proseso sa pagpanguway. Gawas nga daghan kini og tunok ug lisod kuhaon gikan sa kahoy o katkaton aron makuha tanan, manu-mano pa kining inaog gikan sa lasang. Daw mga kabaw nga nagadaro, ilang pagabirahon ang bangan sa uway nga nakahikot sa ilang hawak o ulo hangtud makaabot sa ilang payag. Maong sa wala pa makakuha og uway, mobale na sila aron makapalit og pagkaon ug balon sa lasang samtang nanguway, dugang pa ang barato nga presyo sa matag bangan ug "pole" sa uway depende sa kadaku niini. Ug tungod kay dili sila kahibalo mobasa ug moihip, kasagaran sila malimbuangan sa pagkwenta.

Pagtinabangay sa hukbo ug masa

Abunda sa rebolusyonaryong kasinatian ug panaghiusa ang mga mag-uuma ug nasudnong minorya sa baryo sa Kadas. Niadtong 2000, adunay isyu sa lugar dihang gisulayan silang mga mag-uuma nga palayason sa nagdumala sa Community-based Forest Management. Aduna kini kanhi konsesyon sa pagtroso sa lugar nga halos usa ka libong ektarya. Dihang dugay nga abandonado ang konsesyon, nagpahiluna dinhi ang mga setler gikan sa Ifugao.

Sa pagpangulo sa Partido, nagmalampuson ang mga mag-uuma nga iduso ang ilang katungod sa

pag-uma sa ilang yuta. Sa proseso, napalambo ang ilang lugar isip usa ka kinatibuk-ang bahin sa baseng gerilya. Nakatukod og mga organisasyon ug mga proyektong sosyo-ekonomiko sama sa mga komunal nga uma para sa kabatan-onan, kababayan-an, mga tigulang ug mga panday; adunay gamit sa uma ug pagpalambo sa sistema sa tubig mainum; ug uban pang mga proyekto alang sa kaayohan sa mga mag-uuma ug pagtaas sa produksyon. Bisan og nga wala pa gihapon giila sa reaksyunaryong gubyrerno ang ilang katungod sa yuta tungod kay *forest land* daw kini, uban sa tabang sa mga silingang lungsod, hiniusa nilang giatubang ug nasulbad ang mga isyu sa mag-uuma sa lugar.

Mga proyektong pagpangilog og yuta

Nagsugod ang kagubot sa maayong laraw sa mga mag-uuma dihang misulod ang peke nga mga programa sa reaksyunaryong gubyrerno nga nagpahawa sa mga komunidad sa mga nasudnong minoryang Agay, mga setler gikan sa Ifugao ug mga kasikbit nga barangay. Kini mao ang NGP ug ang pagtukod sa Ilagan-Divilacan Road para sa giingong ekoturismo nga magdugtong sa sentro sa Isabela ngadto sa mga baybayon. Dobleng kaudat ang maong mga iskema sa pag-angkon

Sundi sa panid 7

Pagkusog sa pagpangandam sa US sa imperyalistang gubat sa China

Atol sa mga aktibidad sa Balikatan niadtong Mayo 1, gianunsyo sa AFP ang plano sa pagtukod sa “Strategic Defense Command” karong tuiga. Ang bag-ong kumand tukuron aron kuno magdumala sa gatusan ka mga *war games* nga gipahigayon sa US sa Pilipinas, lakip na ang Balikatan. Ang maong kumand kuhaon gikan sa kasamtangang Education, Training, and Doctrine Command sa AFP nga dugay nang hugot nga nagsunod sa mga doktrina militar sa US.

Dungan sa pagtukod sa bag-ong kumand sa AFP, sugdan sa US karong tuiga ang operasyon sa ilang bag-ong mga yunit militar sa Pilipinas. Nagsugod na ang operasyon sa Littoral Rotational Force-Luzon sa US nga permanenteng nakapwesto sa amihanan sa isla.

Ang pagtukod sa Strategic Defense Command sa AFP ug ang pagbutang sa permanente nga LRF sa Pilipinas kabahin sa gipakusog nga preparasyon sa US alang sa gubat batok sa China. Padayon nga gipalig-on sa US ang tensyon militar niini sa China pinaagi sa dagkung *war games* duul sa Taiwan, pagbutang didto og *long-range* ug *anti-ship missile system* nga nakapunting sa *mainland* China, ug pagdeploy sa

mga tropa ug *war ship* sa lugar nga duul kaayo sa Taiwan ug sa giilugang mga pormasyon sa South China Sea. Padayon usab ang paghan-ok sa gatusan ka armas, sakyanan, ug uban pang gamit militar sa lain-laing lugar sa Pilipinas.

Protesta batok sa Balikatan

Gisugat og protesta sa mga nasudnon-demokratikong grupo ang pagsugod sa Balikatan 40-25 niadtong Abril 21. Gisaway nila kini isip gasto kaayo ug walay kapuslanan sa mga Pilipino. Sumala nila, pagyatak kini sa soberanya sa nasud.

Sa halos tulo ka semana nga Balikatan, nadokumento ang presensya ug aktibidad militar sa US ug uban pang langyawng pwersa sa

Batanes, Cagayan, Zambales, Subic Bay, Bulacan, Nueva Ecija, Aurora, Cavite, Palawan, Manila City, ug Quezon City. Naghimo usab sila og mga maniobra sa teritoryo sa kahannginan ug dagat sa Philippine Sea ug South China Sea.

Natugaw sa mga aktibidad militar sa Balikatan dili lang ang kalinaw sa mga komunidad, apan bisan ang panginabuhi sa mga kabus nga mananagat ug mag-uuma.

Sa Aparri, Cagayan, gipahamtang ang pagbawal sa pagpanagat niadtong Mayo 3-4 alang sa Counter Landing Live Fire. Kapin sa 15,000 ka rehistradong mananagat ang naapektuhan.

Sa Zambales, gipahamtang usab ang pagbawal sa pagpanagat niadtong Abril 25-27 sa mga lungsod sa San Antonio, San Narciso, San Felipe, Cabangan, Botolan ug Subic. Subli kining gipatuman niadtong Mayo 5-6.

Bisan og hangtud Mayo 9 lang ang Balikatan, magpabilin pa ang mga tropang Amerikano alang sa kasumpay niining mga aktibidad. **AB**

Gikan sa panid 6

og yuta sa mga lumad nga gihikawan sa ilang katungod sa yuta ug panginabuhian.

Ilalum sa kanhing rehimen ni Benigno Aquino III, gilunsad sa ti-buok nasud ang National Greening Program sa syudad sa Ilagan niadtong 2011-2012. Gipadaku pa kini ilalum sa rehimen ni Duterte nga nahimong E-NGP.

Lig-on ang pagsupak sa mga masa nga nagpuyo didto. Apan tungod sa bangis ug dugay nga operasyon sa 86th IB, 502 IBde ilalum sa direktiba ug pagpangulo sa 5th ID, wala makaya sa mga mag-uuma nga magpabilin. Napahawa ang mga mag-uuma ug nasudnong minorya nga naapektuhan sa maong proyekto. Gipahawa ang tanang nagpuyo sa kilid sa dalan ug gibutang sila sa

usa ka lugar nga bulnerable pa giha-pon nga mapahawa. Ang mga langyawng adunahan ang mipuli sa ilang karaang komunidad tungod sa pagsaka sa presyo sa yuta sa kilid sa kalsada.

Tungod niini, naghiusa ang mga mag-uuma, nasudnong minorya ug setler, nga misangpot sa serye sa mga mobilisasyon sa tabang ug giya sa mga kauban. Naglunsad usab og mga aksyong militar ang mga yunit sa hukbo lakip ang pagdisarma ug reydy. Kini nga isyu, kauban sa malukpanong pagpahawa sa NGP sa mga setler, pagpangilog sa mga tradisyunal nga agalong yutaan, ug pagpahawa sa lokal nga reaksyunaryong gubyerno sa lumulupyo aron hatagag dalan ang mga peke nga proyektong pangkalamboan, ang na-

himong pundasyon sa militanteng kalihukan ug pakigbisog sa masa sa Kadas ug mga kasikbit nga lungsod.

Tungod sa abundang rebolusyonaryong kasinatian sa pakigbisog sa mga masa sa Kadas, daku ang ilang pagsalig sa hukbo ug nasayud sila nga ang rebolusyonaryong kalihukan ra ang tinuod nga nanalipud ug nag-ila sa ilang katungod sa yuta ug panginabuhian. Maong bisan og taas nga panahon nga wala nakabalik ang mga kauban sa lugar, nagpabilin giha-pon ang kainit ug kadasig sa ilang pagdawat sa hukbo. Gawas sa materyal nga suporta, si Mang Nestor, uban sa uban pa, nahimong pundasyon sa mga kauban sa pag-abot sa uban pang masa ug nahimong kaabag nila sa pag-adto sa lain pang lungsod. **AB**

18.9 milyon

Pilipino ang ginasulting **"functionally illiterate"** o dili makasabot sa ilang ginabasa. Pamatuud kini nga dili maayo ang kundisyon sa pagkat-on sa mga eskwelahan tungod sa kulang kaayo nga badyet sa edukasyon ug walang suporta sa mga magtutudlo.

78.7%

sa paglapas sa mga lagda sa eleksyon mao ang **Red-tagging**.

Gikan sa: *Vote Report PH (Abril 30, 2025)*

Pope Francis

Disyembre 17, 1936 – Abril 21, 2025

88-anyos
si Pope Francis dihang mamatay niadtong Abril 21, 2025. Giila siya sa Christians for National Liberation isip isog nga deboto na nangandoy nga makab-ot sa katawhan sa kalibutan ang hustisya.

₱3.1 bilyon

gidugang sa NEDA nga pondo alang sa pagtukod sa **Kaliwa Dam**, luyo sa hugot nga pagbatok dinhi sa mga Dumagat-Remontado, tawong-simbahan ug mga grupong maki-kinaiyahan

63%

gihagba sa koleksyon sa estado gikan sa taripa sa bugas tungod sa kamandoan sa rehimeng Marcos nga paubsan kini gikan 35% ngadto sa 15%, samtang dili signipikante ang pag-ubos sa presyo sa bugas sa merkado.

₱20/KILO SA BUGAS

gimik nga gipasiugdahan ni Marcos niadtong Mayo 1 aron makaaghat og dugang nga boto alang sa kanyang mga kandidato. Giatras tungod walay nailad.

14,000

rider sa kumpanyang **Move It** ang gikabalak-ang mawad-an og trabaho human gimando sa LTFRB sa kumpanya nga paubsan ang ihap sa mga *rider* niini.

5 ka adlaw

lamang molungtad ang subsidyo alang sa "₱20/kilo sa bugas" kung langkub dinhi ang tanang 27 milyong gutom nga Pilipino; 3 ka semana kung 5.6 milyon lamang ang makapahimulos.

Doktrinang CVE sa US, gigamit sa NTF-Elcac

Sa matag higayon nga adunay Pulang manggugubat sa Bagong Hukbong Bayan nga gikan sa sektor sa kabatan-onang estudyante nga namatay sa engkwentro (o tinuyo nga gipatay) sa Armed Forces of the Philippines (AFP), walay laing yawyaw ang National Task Force (NTF)-Elcac gawas sa panginahanglang sumpuon ang ideya ug hunahuna sa kabatan-onan sa mga unibersidad. Giingon nila nga kini usa ka paagi aron pugngan ang pagsalmot sa kabatan-onan sa armadong pakigbisog o gitawag niining "radikalisasyon" o "terrorist grooming."

Ang maong taktika sa AFP ug NTF-Elcac naggikan ug nakabase sa doktrinang "countering violent extremism" (CVE o "pagbatok sa bangis nga ekstremismo") sa US. Ang bisan unsang ideya nga giisip nga "hulga" sa nagharing sistema gitawag nga "ekstremismo" o "hila-bihang ideolohiya." Ginapantabon ang CVE sa pagsumpo sa tanang porma sa pagpadayag ug pagbatok sa estado. Ginapagawas niini nga ang "ekstremismo" mao ang nagduso sa katawhan nga mosukol, lakip na ang lehitimo ug makatarunganong pag-armas sa katawhan batok sa reaksyunaryong nagharing estado. Dili simpleng mga ideya ug pagtuo nga nagmugna niini, kundili ang mismong kongkretong kahimtang sa pagpanglupig, pagpahimulos, ug kabangis sa estado.

Ang doktrina ug programa sa CVE

Ang CVE unang gipatuman ilalum sa administrasyon ni Obama sa US niadtong 2014. Gigamit kini sa kampanya batok sa Muslim o pagpakaylap sa Islamophobia, ug gitarget usab ang mga progresibong aktibistang pulitikal. Gipakita sa doktrina nga ang mga Muslim ug aktibista "bangis sa kinauyukan."

Gigamit ang CVE aron sa pagpulis ug pag-profile sa mga lider sa komunidad base sa ilang mga lihoc, ilabina sa relihiyon, kaliwatan, ug pulitika. Tumong niining bantayan ang "radikalisasyon" sa mga indibidwal nga giingong hinungdan sa "terorismo." Gitawag usab kini og "soft counterterrorism."

Bisan wala pay gihimo ang usa

ka tawo, mahimo nang tawong "terorista" ang iyang batasan ug panghunahuna. Supak kini sa mga bata kang tawhanong katungod sama sa katungod sa pribasiya, pagpadayag, paglihok, pag-organisa ug uban pa. Nagmugna kini og kahadlok ug nagresulta og "self surveillance" o pagbantay sa kaugalingon aron dili madudahan, ug nagaguba sa mga komunidad.

Mga kadaut sa CVE sa Pilipinas

Niadtong 2019, gihimo ug gipa-siugdahan sa gubyerno sa Pilipinas pinaagi sa Anti-Terrorism Council ilalum sa Human Security Act ang National Action Plan on Preventing and Countering Violent Extremism (NAP P/CVE). Nakasulat nga tumong niini ang pagdumala sa mga programa nga motubag sa pulitika, ekonomiya, kultura, *psychosocial* ug relihiyosong aspeto sa "radikalisasyon" nga mosangpot kuno sa "bangis nga ekstremismo."

Gipahimutang kini ilalum sa Department of Interior and Local Government (DILG) kaabag ang uban pang ahensya sa gubyerno. Gitudlo sa plano ang unum ka "bulnerableng sektor" nga kinahanglan sudlan aron pugngan ang "radikalisasyon." Kini mao ang komunidad, mga detinidong pulitikal ug mga kaso sa "terorismo," mga lider relihiyoso, unibersidad, mga *social media user*, mga *overseas* Filipino *workers* ug mga relihiyosong iskolar.

Ang NTF-Elcac mao ang nag-unang nagdumala ug nagkoordinar

sa mga programa ilalum sa plano. Giila kini nga "whole-of-nation approach," nga pundasyon sa ahensya. Ang NTF-Elcac ang nakigestorya sa mga klaster, pangrehiyon ug lokal nga *task force* aron ipatuman ang NAP P/CVE.

Sa aktwal, ang plano nahatagan og hulagway sa Retooled Community Support Program (RCSP) niadtong Oktubre 2019 pinaagi sa memorandum sa DILG aron sudlon ang mga komunidad. Sa gambalay sa NAP P/CVE, gipatuman usab ang Enhanced Comprehensive Local Integration Program (E-CLIP) niadtong Marso 2020 aron targeton ang mga "nagbalik-loob" o mga preso.

Sa mga unibersidad ug eskwelahan, ang NTF-Elcac ug mga ahensya sa seguridad sa estado nagpahiigayon og mga porum, *leadership training*, *camping*, gimbuhatong kooperatiba ug uban pang interbensyon aron hisgutan ang "radikalisasyon."

Usa niini mao ang kampanya sa *Red-tagging* nga naglimita sa kaga-

Sundi sa panid 10

Barikada sa katawhang Aeta sa Mt. Pinatubo. Nagbarikada niadtong Abril 18 ang komunidad sa mga Aeta sa Mt. Pinatubo, Sityo Tarukgan, Barangay Santa Juliana, Capas, Tarlac aron ipanghinasang ang ilang katungod sa yuta. Dugay na nga wala sila nabayaran og tarong sa mga ahensya sa estado gikan sa turismo ug wala usab sila tabangi sa NCIP. Dili makatarunganong giaresto ang pipila kanila sa mga pulis ug gipasakaan og kasong *obstruction of public passage* ug dili awtorisadong pagsulod sa protektadong lugar.

Pagbalik-trabaho sa Bataan. Nauduso sa mga trabahante ang maneydsment sa FCF Manufacturing Corporation nga ibalik sa trabaho ang mga gipahimutang sa istatus nga "forced leave" niadtong Abril 19. Nanawagan ang grupo sa kumpanya nga undangon ang gitawag nga "pagpapaspas sa trabaho" ug uban pang pamaagi sa pagtipig sa produkto tungod kay kini ang nagtukmod sa palisiyang *forced leave*.

Parada sa dagat batok sa offshore wind farm sa Ilocos. Nagparada ang mga mangingisda sa Pagudpud, Ilocos Norte niadtong Abril 20 aron supakon ang plano sa pagtukod sa BuhaWind Offshore Windfarm sa baybayon sa Pasuquin, Burgos, Bangui, ug Pagudpud. Sa tulo ka tuig nga konstruksyon sa *wind farm*, gibawalan ang mga mangingisda nga managat duul dinhi.

Protesta batok sa Prime Water sa Bulacan. Naglunsad og *noise barrage* ang lain-laing grupo niadtong Abril 25 aron kundenahon ang palpak nga serbisyo sa tubig sa Prime Water sa San Jose Del Monte City, Bulacan. Sukad sa *joint venture* sa Prime Water ug San Jose Del Monte Water District niadtong 2018, daghan na ang nahimong problema sa mga residente sama sa hinay ug hugaw nga tubig nga dili mainum, ug taas kaayong singil sa serbisyo.

Duha ka lider-masa sa Southern Tagalog, gidagit

NATAHO ANG DUHA ka kaso sa pagdagit sa mga lider-masa sa Southern Tagalog sa milabayng duha ka semana. Gawas niini, adunay mga paglapas sa tawhanong katungod ang mga sundalo ug pulis sa Isabela, Quezon, ug Metro Manila.

Sa Batangas, gidagit sa mga pwersa sa estado si Pauline Joy Banjawan, organisador sa Kadamay-Southern Tagalog nga nagkampanya alang sa Bayan Muna, niadtong Abril 26. Duha ka adlaw human sa iyang pagkawala, nakaplagan siya sa istasyon sa pulis sa Santo Tomas, Batangas.

Nasuta nga gidagit siya sa 59th IB, gipailalum sa usa ka adlaw nga tortyur ayha gidala sa mga pulis. Gipasakaan siya og kasong *illegal possession of firearms and explosives*.

Sa Rizal, gidagit ug gipriso sa mga sundalo sa 80th IB ang maguumang si Jonathan del Castillo niadtong gabii sa Abril 27 sa Tanay. Sumala sa biktima, giinterogar siya ug gihulang patyon sa mga sundalo. Giakusahan siya nga ang pagkaon nga iyang dala atol sa pagdakop kaniya para sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Gibuhian lang siya sa 80th IB niadtong kaadlawon sa Abril 28.

Istraping. Sa Isabela, girakrakan sa mga elemento sa 502nd IBde ang lima ka nasudnong minoryang Ifugao samtang nangisda niadtong Abril 21 sa Sityo Sapiot, Barangay Tappa, San Mariano. Tulo sa mga sibilyan ang luwas nga nakauli samtang duha ang wala dayon makita. Namusil usab ang 86th IB ang Barangay Dicamay Dos, Jones niadtong Abril 20.

Militarisasyon. Sa Quezon, dili moubos sa 2,000 ka sundalo sa 2nd ID ang gibubu alang sa *focused military operation* (FMO) sa upat ka barangay sa Lopez sugod niadtong Abril 21. Daghang tsekpoynt ang gimuntar sa militar ug pulis nga mitugaw sa panginabuhi, pag-uma, ug gawas-nong paglihok sa mga residente. Ginapangayoan og sedula ang tanang molabay sa tsekpoynt.

Pagpamig-ot. Giharang sa *airport* ug gibawalang makasulod sa Pilipinas niadtong Abril 26 si Gordon Mutch, Amerikano nga myembro sa Baltimore Committee for Human Rights in Philippine (BaltCHRP). Mianhi si Mutch sa Pilipinas aron mag-oberba sa eleksyon sa 2025 ug makita ang kahimtang sa mga Pilipino ilalum sa rehimeng Marcos. Gidetine siya sa Philippine Bureau of Immigration sulod sa upat ka oras, unya gi-deport sa US tungod sa iyang "kontra-gubyrno nga mga kalihukan."

Gikan sa panid 9

wasan sa paghunahuna, pag-organisa, pagpadayag ug uban pang katungod sa kabatan-onan. Adunay mga kaso usab diin gikumpiska sa NTF-Elcac ang mga libro sa mga librarya sa unibersidad nga hinungdan sa "radikalisasyon."

Pinakagrabe, ginapugos sa militar ug NTF-Elcac ang mga administrador sa eskwelahan nga mosunod sa ilang mga mando. Sa ingon niini nga pamaagi, gisulod sa AFP ang usa ka kasabutan sa kooperasyon sa University of the Philippines. Kini usab ang nag-unang tumong sa NTF-Elcac dihang gipasulod ang COCOPEA, grupo sa mga pribadong eskwelahan, isip kabahin sa komite niini.

Daku kaayo ang kahadlok ug troma nga gibunga sa doktrinang CVE sa kabatan-onan ug katawhan. Tungod niini, daghan ang nagduha-duha sa pagpadayag sa ilang opinyon sa *social media* ug motingog para sa ilang batakang katungod.

AB